

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗАПОВЕД

№ РД 09-72/04. 01. 2008 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на втора степен на професионална квалификация за професия **код 621050 ЖИВОТНОВЪД**, специалност **код 6210501 ЖИВОТНОВЪДСТВО** от професионално направление **код 621 СЕЛСКО СТОПАНСТВО** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	621	СЕЛСКО СТОПАНСТВО
Професия	621050	ЖИВОТНОВЪД
Специалност	6210501	ЖИВОТНОВЪДСТВО

Утвърдена със Заповед № РД 09-72/04.01.2008 г.

София, 2008 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и практика за придобиване на **втора** степен на професионална квалификация по професията **код 621050 Животновъд**, специалност **код 6210501 Животновъдство** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл.6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции на обучаваните, изискващи се за придобиване на втора степен по изучаваната професия **Животновъд**, специалност **Животновъдство**.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл.36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО). До утвърждаване на ДООИ по професията **Животновъд**, специалност **Животновъдство**, настоящата Национална изпитна програма следва да се прилага само за системата на народната просвета.

Държавните изпити по теория и по практика на професията се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата за оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

1. **За държавния изпит по теория на професията/специалността:**
  - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
  - б. Критерии за оценяване.
2. **За държавния изпит по практика на професията/специалността:**
  - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
  - б. Критерии за оценяване.
3. **Система за оценяване.**
4. **Препоръчителна литература.**
5. **Приложения:**
  - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията/специалността.
  - б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитна тема: Екстериор и конституция на селскостопанските животни.

План – тезис: Същност и значение на екстериора. Методи за преценка на екстериора.

Конституция – същност и конституционни типове. Костна система. Недоимъчни болести – недостиг на минерални соли. Предназначение, видове и устройство на малогабаритната техника.

Приложна задача: Определете на кои от снимките са изобразени екстериорни недостатъци и пояснете кои са те ?

Описание на дидактическите материали: Предоставят се снимки с различни екстериорни недостатъци.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Дефинира понятието екстериор и обяснява значението му.	10
Изброява и описва методите за преценка на екстериора.	10
Дефинира понятието конституция и сравнява конституционните типове.	10
Изброява и описва различните видове кости.	10
Описва недоимъчните болести.	10
Описва устройството и предназначението на малогабаритната техника.	5
Сравнява и избира снимки на животни с екстериорни недостатъци.	5
Общ брой точки:	60

2. Изпитна тема: Възпроизводство на селскостопанските животни.

План – тезис: Полова и стопанска зрелост. Бременност и раждане. Болести на бременните животни и на родилките. Корено-, клубено- и сочноплоди – хранителна стойност. Моркови – ботанически и биологически особености. Машини за сеитба, садене и засаждане – класификация.

Приложна задача: Във Вашата семейна ферма имате разгонена юница от порода Българско черно-шарено говедо, която е на възраст 16 месеца с живо тегло 270 кг. Вземете решение дали ще я заплодите и мотивирайте своя отговор.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Дефинира полова и стопанска зрелост.	10
Познава продължителността на бременността при различните видове животни. Описва признаците на бременност и раждане.	10
Описва болестите при бременните животни и родилките.	5
Характеризира хранителната стойност на корено-, клубено и сочноплоди.	10
Описва ботаническите и биологическите особености на морковите.	5
Класифицира машините за сеитба, садене и засаждане.	5
Решава проблемната ситуация.	15
Общ брой точки:	60

3. Изпитна тема: Развъждане на селскостопанските животни.

План – тезис: Методи на развъждане – чистопородно и кръстосване. Отбор- същност и видове. Подбор - същност и форми. Устройство на женска полова система. Хранене на млади животни за разплод. Мобилни и стационарни средства и съоръжения за раздаване на фуражите.

Приложна задача: Определете вида на кръстосване, изобразено на схемите.

Дидактическите материали: Прилагат се схеми на различни видове кръстосване.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Изброява и описва методите на развъждане.	15
Дефинира и изброява видовете отбор.	10
Дефинира и изброява видовете подбор.	10
Изброява и описва женските полови органи.	10
Обяснява особеностите при храненето на младите животни за разплод.	10
Определя вида на кръстосване.	5
Общ брой точки:	60

4. Изпитна тема: Отглеждане на говеда за мляко.

План – тезис: Породи говеда за мляко. Строеж на вимето. Заболявания на млечната жлеза. Хранене на сухостойни и лактиращи крави. Доилен агрегат – общо устройство, процес на доене.

Приложна задача: На снимките са изобразени различни форми на вимето. Изберете подходящите за машинно доене форма.

Описание на дидактическите материали: Снимки (схеми) на виме с различни форми.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва породите говеда за мляко.	15
Описва строежа на вимето.	10
Описва причините и клиничните признаци на заболяванията.	10
Обяснява особеностите при хранене на сухостойни и лактиращи крави.	15
Изброява частите на доилния агрегат и описва принципа на доене.	5
Избира подходящите форми на вимето за машинно доене.	5
Общ брой точки:	60

5. Изпитна тема: Угояване на говеда.

План – тезис: Породи говеда за месо. Угояване на телета. Царевича - биологически особености и технология на отглеждане. А- и Д - авитаминози. Мобилни средства и съоръжения за раздаване на фуражите.

Приложна задача: Коя порода е изобразена на дадената снимка? Кои са недостатъците на тази порода?

Дидактическите материали: Предоставя се снимка на породата Шароле.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва породите за месо.	15
Изброява фуражите и описва особеностите при угояването на телета.	15
Описва биологическите особености и агротехниката на отглеждане на царевича.	10
Описва признаците на А- и Д- авитаминози.	10
Описва устройството и принципа на действие на съоръженията за раздаване на фуражите.	5
Познава породата и нейните недостатъци.	5
Общ брой точки:	60

6. Изпитна тема: Отглеждане на овце за вълна.

План – тезис: Породи овце за вълна. Видове влакна в овчето руно. Физико-технологични свойства на вълната. Краста по овцете. Машини и съоръжения за стригане на овце - стрижен агрегат, помощни съоръжения.

Приложна задача: В какво се изразява влиянието на недоимъчното хранене и оборното отглеждане на овцете върху качеството на вълната?

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва породите овце за вълна.	15
Описва видовете влакна.	10
Обяснява физико-техническите свойства на вълната.	10
Описва причините и клиничните признаци на крастата.	10
Описва устройството и принципа на действие на машините за стрижба.	5
Обяснява последствията от недоимъчното хранене и оборното отглеждане на овце.	10
Общ брой точки:	60

7. Изпитна тема: Отглеждане на овце за месо.

План – тезис: Породи овце за месо. Интензификация на размножителния процес при овцете. Угояване на агнета и шилета. Пшеница – биологични особености и технология на отглеждане. Машини за механично почистване на тора.

Приложна задача: През кой период на угояване на агнета се ограничава концентрирания фураж? Защо?

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва породите овце за месо.	10
Обяснява начините на интензификация на размножителния процес.	10
Изброява фуражите и обяснява особеностите при угояването на агнета и шилета.	15
Описва биологическите особености и агротехниката на отглеждане на пшеницата.	10
Описва устройството и принципа на действие на машините за механично почистване на тора.	5
Знае и обяснява причините за ограничаване на концентрирания фураж при угояване на агнета.	10
Общ брой точки:	60

8. Изпитна тема: Отглеждане на свине.

План – тезис: Породи свине. Хранене на кърмещи свине. Отглеждане на кърмещи свине. Ечемик – биологически особености и технология на отглеждане. Недоимъчни болести – недостиг на минерални соли. Биберонна поилка – общо устройство.

Приложна задача : Кога и защо се режат зъбите и опашките на малките прасенца?

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва породите свине.	15
Обяснява особеностите при храненето на кърмещи свине.	10
Описва начина на отглеждане на кърмещи свине.	5
Описва биологическите особености и технологията на отглеждане на ечемик.	10
Описва причините и клиничните признаци на недоимъчните болести.	10
Описва общото устройство на биберонната поилка.	5
Знае кога и обяснява защо се режат зъбите и опашките на малките прасенца.	5
Общ брой точки:	60

9. Изпитна тема: Хранене на свине.

План – тезис: Хранене на бременни свине. Отглеждане на отбити прасета. Заплождане на свине. Ечемик – биологически особености и агротехника на отглеждане. Чукови фуражомелки - общо устройство и принцип на действие.

Приложна задача: От изброените по-долу фуражи изберете подходящите за изхранване на свине.

Фуражи: царевичак, люцерново сено, пшеница, царевичен силаж, царевица, соев шрот, кюспе, слама, ечемик, соя.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Обяснява особеностите при хранене на бременни свине.	15
Описва особеностите при отглеждането на отбити прасета.	15
Обяснява особеностите при заплождаването на свинете.	10
Описва биологическите особености и агротехниката на отглеждане на ечемик.	10
Описва устройството и принципа на действие на чуковите фуражомелки.	5
Избира подходящите фуражи за изхранване на свине.	5
Общ брой точки:	60

9. Изпитна тема: Отглеждане на кокошки носачки.

План – тезис: Породи кокошки за яйца. Отглеждане на стокови носачки. Избор на яйца за разплод. Устройство на женска полова система при птиците. Инкубатори - общо устройство и изисквания.

Приложна задача: Във вашата ферма кокошките снасят яйца с мека черупка. Какви мерки ще предприемете за отстраняването на този проблем?

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва породите кокошки за яйца.	15
Обяснява особеностите при отглеждането на стокови носачки.	10
Изброява изискванията за избор на яйца за разплод.	5
Описва устройството на женска полова система при птиците.	10
Описва устройството и изискванията за работа с инкубаторите.	10
Решава проблемната ситуация.	10
Общ брой точки:	60

10. Изпитна тема: Отглеждане на пилета бройлери.

План – тезис: Породи кокошки за месо. Отглеждане на пилета бройлери. Чума по птиците. Неприятелите по фуражните култури. Съоръжения за поене на кокошки и пилета – видове, предназначение, общо устройство.

Приложна задача: Коя от системите /подово или клетъчно/ не е подходяща за отглеждане на пилета бройлери? Защо?

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва породите кокошки за месо.	15
Обяснява особеностите при отглеждането на пилета бройлери.	10
Описва причините и клиничните признаци на чума по птиците.	5
Описва неприятелите по фуражните култури.	10
Описва видовете съоръжения за поене на кокошки и пилета.	10
Обяснява коя система не е подходяща за отглеждането на бройлери .	10
Общ брой точки:	60

11. Изпитна тема: Отглеждане на патици.

План – тезис: Породи патици. Отглеждане на патици. Мастноразтворими витамини.

Царевица – технология на отглеждане. А-, Д- и Е – авитаминози. Машини за дозиране и смесване на фуражите – предназначение, общо устройство.

Приложна задача: Разпознайте породите патици на предоставените ви снимки.

Дидактическите материали: Предоставят се снимки с различни породи патици. Схеми на дозатори и смесители.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва породите патици.	15
Обяснява особеностите при отглеждането на патици.	10
Описва значението на мастноразтворимите витамини.	5
Описва технологията на отглеждане на царевица.	5
Описва клиничните признаци на авитаминозите.	10
Описва устройството и принципа на дозаторите и смесителите.	10
Прилага знания за разпознаване на породи патици.	5
Общ брой точки:	60

12. Изпитна тема: Отглеждане на зайци.

План – тезис: Породи зайци за месо; за месо и кожи. Хранене на различни категории зайци. Моркови – технология на отглеждане. Дезинфекция – физични и химични средства за дезинфекция. Почвообработващи фрези – предназначение, видове, устройство и принцип на действие.

Приложна задача: Разпознайте породите зайци на предоставените ви снимки.

Дидактическите материали: Предоставят се снимки с различни породи зайци. Схеми на почвообработващи фрези.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва породите зайци за месо, месо и кожи.	15
Обяснява особеностите при храненето на различните категории зайци.	15
Описва технологията на отглеждане на моркови.	5
Обяснява методите на дезинфекция.	10
Описва предназначението, видовете, устройството и принципа на действие на почвообработващите фрези.	10
Прилага знания за разпознаване на породите зайци.	5
Общ брой точки:	60

13. Изпитна тема: Отглеждане на биволи.

План – тезис: Породи биволи. Хранене на биволи. Техника на размножаване на биволи. Имунитет – същност и видове. Ерозия – същност и видове. Машини за събиране на сено – общо устройство и принцип на действие.

Приложна задача: В съседна на вашата ферма се е появило заразно заболяване.

Какви профилактични мерки ще предприемете, за да предпазите вашите животни от заболяването?

Дидактическите материали: Снимки на породи биволи. Схеми на машини за събиране на сено.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва породите биволи.	15
Обяснява особеностите при храненето на биволите.	10
Знае особеностите при размножаването на биволите.	10
Описва видовете имунитет.	5
Описва видовете ерозия.	5
Описва устройството и принципа на действие на машините за събиране на сено	5
Решаване на проблемната ситуация.	10
Общ брой точки:	60

14. Изпитна тема: Отглеждане на коне.

План – тезис: Породи коне за езда. Цвят на косъма и особени белези при конете. Хранене на различни категории коне – фуражи и количества за изхранване. Травма и травматизъм. Овес – технология на отглеждане. Машини за прибиране на силаж - предназначение, общо устройство и принцип на действие на самоходен силажокомбайн.

Приложна задача: Разпознайте цветовете на космената покривка на предоставените ви снимки.

Дидактическите материали: Предоставят се снимки на коне с различен цвят на космената покривка. Схеми на силажокомбайни.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва породите коне за езда.	15
Описва цвета на космената покривка и особените белези при конете.	10
Обяснява особеностите при храненето на коне.	10
Описва травмите и травматизма.	10
Описва технологията на отглеждане на овес.	10
Разпознава различните видове оцветяване на космената покривка.	5
Общ брой точки:	60

15. Изпитна тема: Отглеждане на пчели.

План – тезис: Състав на пчелното семейство. Развитие на пчелите. Естествено размножаване. Дезинфекция – физични и химични средства за дезинфекция. Ботанически състав на ливадите и пасищата. Косачки – класификация, основни работни органи – видове и принцип на действие.

Приложна задача: Как ще разберете, че в пчелното семейство няма пчела майка?

Дидактическите материали: Схеми на различни видове косачки.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва състава на пчелното семейство.	10
Описва развитието на пчелите.	10
Обяснява начините за естественото размножаване при пчелите.	10
Обяснява методите на дезинфекция.	5
Описва ботаническия състав на ливадите и пасищата.	10
Описва видовете косачки и основните работни органи.	10
Прилага знания за биологията на пчелното семейство.	5
Общ брой точки:	60

16. Изпитна тема: Отглеждане на шаран.

План – тезис: Видове шаранови риби. Размножаване и отглеждане на шаран. Видове водна растителност. Пшеница – технология на отглеждане. Машини за торене с органични торове - общо устройство и принцип на действие.

Приложна задача: През кой период от годината шаранът расте най-активно и защо?

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва видовете шаранови риби.	10
Описва особеностите в размножаването и отглеждането на шарана.	15
Описва видовете водна растителност.	10
Описва агротехниката на отглеждане на пшеница.	10
Описва устройството и принципа на действие на машините за торене с органични торове.	10
Прилага знания за отглеждането на шарана.	5
Общ брой точки:	60

17. Изпитна тема: Отглеждане на пъстърва.

План – тезис: Видове пъстървови риби. Размножаване и отглеждане на пъстърва.

Улов, първична преработка и съхранение на рибата. Дезинфекция на водата. Технологии и съоръжения за силажиране и сенажиране.

Приложна задача: Кои са основните различия при размножаването на пъстървата и шарана?

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва видовете пъстървови риби.	10
Описва особеностите в размножаването и отглеждането на пъстървата.	15
Описва правилата за улов, първична обработка и съхранение на рибата.	5
Обяснява методите на дезинфекция.	10
Познава технологията и съоръженията за силажиране и сенажиране.	10
Сравнява особеностите в размножителния процес на шарана и пъстървата.	10
Общ брой точки:	60

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.

Чрез държавния изпит по практика на специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетенции на обучаваните, отговарящи на втора степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика се състои в решаване на практическо задание. Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се съставят в училището. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с едно повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно практическо задание № 1: Хранене на отбити телета.**Указания:**

- Почистване на хранилките.
- Разпознаване и избор на подходящите фуражи.
- Обработка на фуражите.
- Залагане на фуражите.

Примерно практическо задание № 2: Доене.**Указания:**

- Подготовка на доилната инсталация.
- Подготовка на вимето.
- Поставяне на доилния апарат.
- Доене.
- Доиздояване.
- Първична преработка на млякото.
- Почистване на инвентар.

2. Критерии за оценяване.

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика разработва критерии за оценяване и съответните показатели. Посочва се максималния брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Могат да се използват следните примерни критерии:

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Макси- мален брой точки
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда. <i>Забележка: Този критерии няма количествено изразение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>	<ul style="list-style-type: none"> - избира и използва правилно лични предпазни средства; - правилно употребява предметите и средствата на труда по безопасен начин; - разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа и спазва предписания за своевременна реакция; - описва дейностите за опазване на околната среда, свързани с изпитната му работа, включително почистване на работното място. 	ДА/НЕ
2.	Ефективна организация на работното място.	<ul style="list-style-type: none"> - подрежда инструментите, пособията и материалите, като осигурява удобство и точно спазване на технологията; - целесъобразно употребява материалите; - работи с равномерен темп за определено време; 	
3.	Спазване изискванията на нормативните документи.	<ul style="list-style-type: none"> - обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица; - спазва изискванията на нормативните документи, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства); 	
4.	Правилен подбор на материали и инструменти съобразно конкретното задание.	<ul style="list-style-type: none"> - преценява типа и вида на необходимите материали, детайли и инструменти необходими за изпитното задание; - правилно подбира количеството и качеството на необходимите материали, детайли и инструменти; 	

5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание.	- спазва технологичната последователност в процеса на работа	
6.	Качество на изпълнението на практическото изпитно задание. Изчерпателност на разработката.	- всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология; - крайното изделие съответства на зададените технически параметри; - изпълнява задачата в поставения срок;	
7.	Самоконтрол и самопроверка на изпълнението на практическото изпитно задание.	- осъществява операционен контрол – при избора на материали, изделия и инструменти и при изпълнение на конкретни дейности; - контролира техническите показатели; - оценява резултатите, взема решения, отстранява грешките; - прави оптимален разчет на времето на изпитното задание;	
8.	Защита на практическото задание.	може да представи и обоснове приетия вариант на изпълнение на практическото задание; демонстрира добра техника на презентирание;	

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Системата на оценяване е точкова. Формулата за преминаване от точкова в оценка с качествен и количествен показател се определя, съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 за системата на оценяване.

Максималният брой точки за всяка изпитна тема и всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии :10

(записва се с качествен и количествен показател)

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. проф.Андреев и колектив. Отглеждане на селскостопански животни. Дионис. София. 1993.
2. проф.Андреев и колектив. Животновъдство. Дионис. София. 1993.
3. Стефанов, М. Анатомия на домашните животни. Матком.
4. Дечева, Р. Готев, Р. Анатомия и физиология. Земиздат.
5. Колева, П. Тодоров, Т. Коева, Л. Ръководство за упражнения по животновъдство. Земиздат.
6. Якимова, Я. Мицова, Г. Фуражно производство с основи на земеделието. Земиздат. София. 1992.
7. проф. Илиев и колектив. Земеделска техника част I. София. 1994.
8. проф.Вакарелски, Й. и колектив. Механизация на ССТ – II част. Земиздат. София. 1987.
9. Мандраджиев, С. и др. Земеделска техника, II – част. Хр.Г.Данов. Пловдив. 1993.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Василка Димова – ПГСС „Царица Йоанна”, гр. Пазарджик
Светла Сиракова – ПГСС „Царица Йоанна”, гр. Пазарджик
Вергиния Николова - ПГСС „Царица Йоанна”, гр. Пазарджик

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

..... (пълно наименование на училището)	
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА	
..... (код на професията/специалността)	..... (пълно и точно наименование на професията/специалността)
Изпитен билет №.....	
<i>Изпитна тема:</i> ..... (изписва се точното наименование на темата)	
План-тезис:	
Приложна задача:	
Описание на дидактическите материали:.....	
Председател на изпитната комисия:	
(име, фамилия)	(подпис)
Директор:	
(име, фамилия)	(подпис)
(печат на училището)	

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ
ПО ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА**

.....
(код на професията/специалността) (пълно и точно наименование на професията/специалността)

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика .....
(трите имена на ученика)

от .....клас,
начална дата на изпита: ..... начален час: .....
крайна дата на изпита: ..... час на приключване на изпита: .....

1. Да се .....
(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

УЧЕНИК: .....
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия: .....
(име, фамилия) (подпис)

Директор: .....
(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището)